

MATEMATIKA TANÍTÁSA ELŐKÉSZÍTŐ OSZTÁLYBAN

BARANYAI TÜNDE-KLÁRA

Összefoglalás

Romániában a 2012-2013 tanévtől kezdődően bevezetik az előkészítő osztályokat, melyek célja felkészíteni a 6 éves gyerekeket az iskola első osztályára. Kutatásomban az előkészítő év tantervét vizsgálom meg a matematika tanítása szempontjából, valamint összehasonlítom az óvodai és I. osztály számára készített tantervvel. Javaslatokat fogalmazok meg a matematika tanításával kapcsolatban.

Kulcsszavak: matematika oktatása, elemi oktatás, előkészítő osztály

Teaching mathematics in preparatory class

Abstract

The present paper analyses the results of comparative research done with the program of mathematics in preparatory and first grade classes. We will present conclusions and proposals about of mathematics educations.

Keywords: mathematics education, primary school education, preparatory class

Bevezetés

Az előkészítő osztály tanterve

Romániában a 2012-2013-as tanévtől kezdődően a hat éves gyerekek oktatása az iskolában folytatódik. Nagy vitát indított a pedagógusok és a szülők körében az új rendelet, ugyanis eddig a gyerekek nagy többsége 7 éves korban kezdte az iskolát.

Kutatásom célja feltárni a pedagógusok (tanítók és óvodapedagógusok) véleményét az előkészítő osztályról, valamint az előkészítő osztály matematika tantervéről.

Az előkészítő osztályba érkező gyerekek számára készített tanterv az óvodában tanultakra épít. Vannak ismétlődő fogalmak, de így lehetővé válik a lemaradások pótlása. Úgy gondolom a matematika program javaslat bár tartalmaz nem a korosztály számára ajánlott témákat (például a számegyenes) és a témakörökben meghatározott sorrend sem mindenütt megfelelő, helyenként hiányosságokat is tartalmaz, a 6-7 éves gyerekek számára elfogadható. (Olosz és Olosz, 1999) Úgy érzem a témák feldolgozásában a tanítónak nagy felelőssége lesz, mivel ő fogja megválasztani azokat a módszereket és eszközöket, melyek segítségével ezeket a matematikai fogalmak megtaníthatja, elmélyítheti. A program csak keretet ad, hogy hová kell eljussanak a gyerekek az év végéig, a megvalósítás pedig a pedagógusra van bízva. (www.edu.ro)

A megadott témák mindegyike olyan, mely lehetőséget ad a konkrét tárgyakkal való maipulálásra. A tapasztalati tanulás azért is javasolt ebben az életkorban, mert a 7 éven aluli gyermek a műveletek előtti szakaszban van, mely szakasznak jellemzője a

kísérletezés, konkrét tárgyakkal végzett cselekedtetés, szemléletes gondolkodás. (Ambrus, 2004; Skemp, 2005)

A kutatás bemutatása

Pedagógiai kutatásom célja megismerni a gyakorló pedagógusok véleményét az előkészítő osztályról, konkrétan a matematika tanításáról. A felmérést 2012 júniusában végeztem, az előkészítő osztály számára megadott program megjelenése után.

A minta bemutatása

A minta szatmár megyei pedagógusokból áll, összesen 80 főt kérdeztem ki egy általam összeállított kérdőív segítségével. A kérdőív 18 kérdést tartalmazott, minden kérdés zárt volt, konkrét válaszok közül lehetett választani.

A megkérdezett pedagógusok többsége nő (93,8%-uk) és csupán 5 férfi. A pedagógusok átlagéletkora 33,63 év, a legfiatalabb pedagógus 22, a legidősebb 55 éves volt.

A pedagógusok végzettségét tekintve kijelenthetjük, hogy többségük egyetemi oklevéllel rendelkezik (70%-uk), főiskolai oklevéllel a pedagógusok 13,8%-a, középiskolai tanítóképzőt 13,8% végeztek és csupán 2-en nem rendelkeznek szakképesítéssel a megkérdezettek közül. Kettős képesítéssel (tanítói és óvodapedagógusi) a megkérdezettek 91,3%-a rendelkezik, ez azért fontos, mert feltételezésünk az, hogy az előkészítő osztályban javasolt a kettős képesítés.

A megkérdezett pedagógusok többsége tanító (51,3%-uk), óvónő a megkérdezettek 43,8%-a, illetve a hiányzó adatok aránya 5%.

A kutatás hipotézisei

1. A megkérdezett pedagógusok többsége szerint a 6 éves gyerekek oktatásának helyszíne az óvoda kellene legyen
2. A megkérdezett pedagógusok többsége nem ismeri az előkészítő osztály tantervét
3. A pedagógusok szerint a program nem alkalmazkodik a gyerekek életkori sajátosságaihoz

A kutatás eredményeinek bemutatása

A megkérdezett pedagógusok 40%-a mindkét szinten tanított már, vagyis mint óvónő és mint tanító is dolgozott, 55%-uk viszont csak az egyik szinten dolgozott még, 5% a hiányzó adatok aránya. A megkérdezettek 60%-a nem szeretne előkészítő osztályban tanítani, valószínűleg a bizonytalanság miatt.

Az első hipotézisre vonatkozóan, a pedagógusok többsége (71,3%-uk) úgy véli, hogy a 6 éves gyerekek oktatása az óvodában kellene történjen, az alábbi, 1. számú táblázat a pedagógusok válaszait mutatja.

1. táblázat: A 6 éves gyerekek oktatásának helyszíne

	Gyakoriság	Százalék
iskola	12	15,0
óvoda	57	71,3
mindegy	11	13,8
Összesen	80	100,0

A fenti táblázat alapján az első hipotézisünk beigazolódott.

A második hipotézis szerint a pedagógusok nem ismerik az előkészítő osztály tantervét. A 2. számú táblázat az „Ismeri-e az előkészítő osztály tantervét? Kérdésre kapott válaszokat tartalmazza.

2.táblázat:Ismeri-e az előkészítő osztály tantervét?

	Gyakoriság	Százalék
igen	14	17,5
nem	64	80,0
Összesen	78	97,5
Hiányzó adat	2	2,5
Összesen	80	100,0

A fenti táblázat alapján kijelenthetjük, hogy a pedagógusok nem ismerik az előkészítő osztály matematika tantervét, (a megkérdezett pedagógusok 80%-a), vagyis a második hipotézis is beigazolódott.

A harmadik táblázat a kérdőívben megadott néhány kijelentésre adott véleményszavazatot mutatja be. A pedagógusoknak 1-5 ig kellett pontozniuk, hogy milyen mértékben értenek egyet a megfogalmazott kijelentésekkel.

3.táblázat: Véleményszavazatok értékelése

	N	Minimum	Maximum	Átlag	Szórás
Felkészült-e?	80	1	5	2,54	1,136
Kettős képesítés	80	1	5	4,42	1,077
Óvodaihoz közelítsen	79	1	5	4,15	1,110
Életkori sajátosságok	73	1	5	3,25	,940

A harmadik táblázat alapján kijelenthetjük, hogy a megkérdezett pedagógusok többsége egyetért az utolsó kijelentéssel (a válaszok átlaga magas 3,25, a szórás sem magas), mely így hangzott: Az előkészítő osztály számára kidolgozott matematika program

alkalmazkodik a gyerekek életkori sajátosságaihoz. A kapott eredmény alapján a harmadik hipotézisünk megdőlt.

A másik három kijelentés, arra világít rá, hogy a megkérdezett pedagógusok közepes mértékben értenek egyet avval a kijelentéssel, miszerint felkészültek az előkészítő osztályban való matematika tanítására, a többség szerint kettős képesítésre van szükség az előkészítő osztályban való oktatáshoz, valamint egyetértenek a harmadik kijelentéssel, mely szerint a tanterv az óvodai matematika tervéhez kell közelítsen, (az átlag 4,15), ami megerősíti az első hipotézisünket.

Következtetések és javaslatok

Összehasonlítva az óvodai és az előkészítő osztály számára kidolgozott tantervet, valamint a kérdőíves kikérdezés eredményei alapján kijelenthetjük, hogy a 6 éves gyermekek oktatásának helyszíne a megkérdezett pedagógusok szerint az óvoda lenne. A pedagógusok közül nagyon kevesen ismerik az előkészítő osztály tantervét, ez valószínűleg annak tulajdonítható, hogy a tanterv csak ez év májusában jelent meg. Harmadik hipotézisünk, miszerint a tanterv nem igazolódik a gyerekek életkori sajátosságaihoz, megdőlt, viszont mivel kevesen ismerik a tantervet, nem tekinthető ez az eredmény mérvadónak.

A kutatás eredményeire alapozva javasoljuk, hogy amennyiben az előkészítő osztályok az iskolában maradnak, vezessenek be a tanító és óvóképzőkön egy választhaó tárgyat mely az előkészítő osztályokban való otatást mutatja be. A gyakorló pedagógusok számára továbbképzéseket kellene tartani az előkészítő osztályról, valamint a kötelező pedagógiai körök alkalmával is fel lehetne dolgozni ezt a témakört.

Hivatkozott források:

- Ambrus A. (2004): Matematika didaktika, egyetemi jegyzet, Budapest, 2004
Olosz E. - Olosz F. (1999): Matematika és módszertan, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár, 1999
Skemp, R. R. (2005): A matematikatanulás pszichológiája, Edge 2000 Kiadó, Budapest, 2005 www.edu.ro, 2012 május 20

Szerző:

Baranyai Tünde-Klára, dr

egyetemi adjunktus

Babes-Bolyai Tudományegyetem, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézete, Szatmárnémeti Kihelyezett Tagozat, Románia

baratun@yahoo.com